

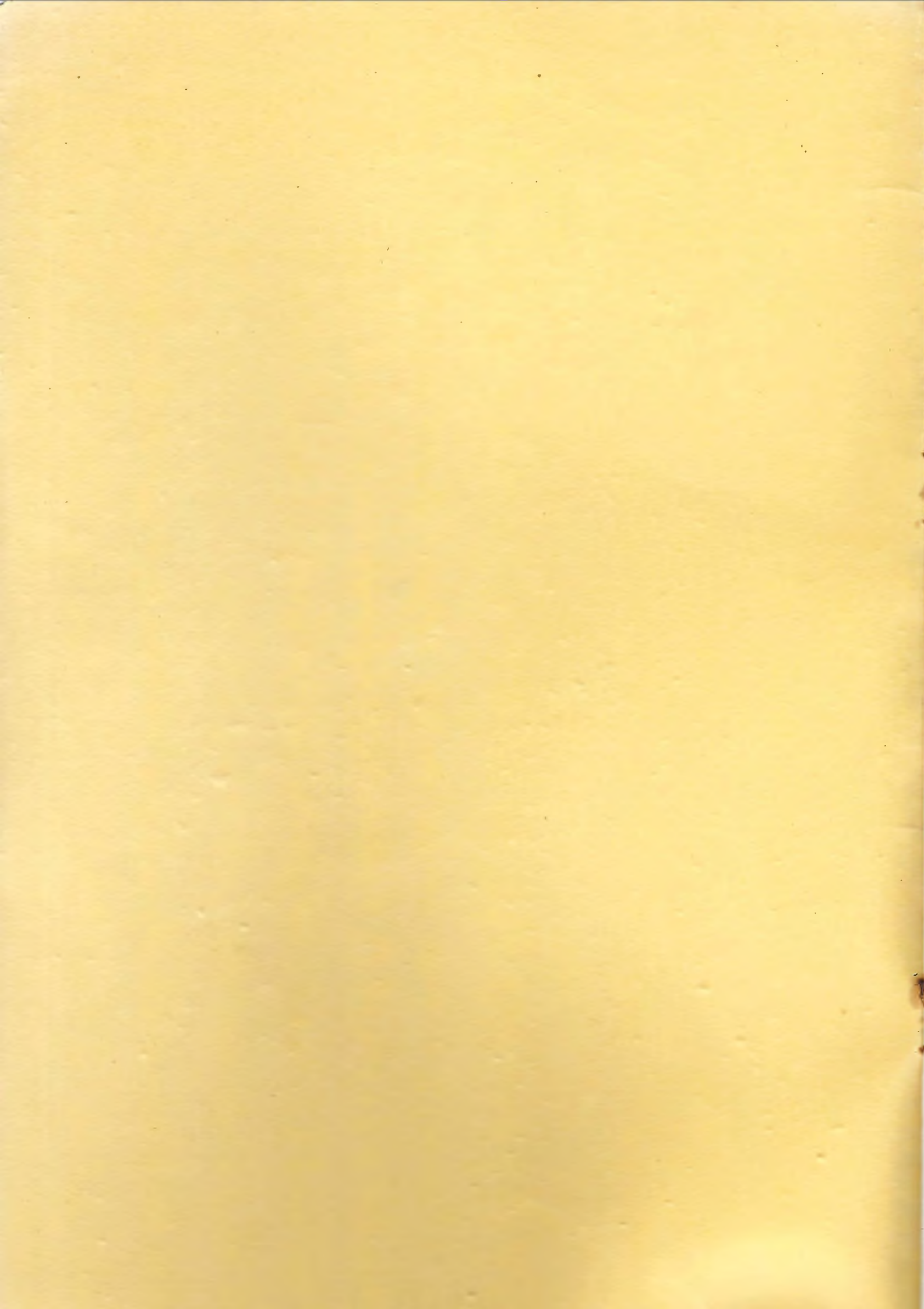
# ”FARUS”

**REVISTA ANUAL D'EL FAR D'EMPORDA**

**Any 4 - número 4 - novembre de 1980**



Edita “Grup de Joves”



# SALUTACIO

## «Farus»

### Director:

Josep M<sup>a</sup> Company

### Redactors i col.laboradors:

Ricard Arnall  
Francesc Carbonell  
Josep Coll Hospital  
Pere Coll Sala  
Fina Company  
Elvira Duc  
Fina Farraró  
Josep Oliva  
Aurora Pérez  
Jordi Picañol  
Marina Pujolàs  
Lourdes Roviras  
Rosèr Salip  
Pere Valent

### Fotògraf:

Josep Oliva

### Edita:

"Grup de Joves"  
Casa de la Vila  
EL FAR D'EMPORDA

### Imprimeix:

Gràfiques FIGUERES, S. A.  
c/. Méndez Núñez, 45 - Figueres

**H**em arribat a la quarta edició d'aquesta revista, una fita prou important si tenim en compte que va néixer sense cap més pretensió que ésser un butlletí informatiu del programa de la Festa Major, acompanyat de petites col.laboracions.

Durant aquests anys ens hem anat superant, hem procurat d'anar aprenent, millorant el contingut l'extensió i la presentació, per aconseguir una major qualitat de treball. El nombre de col.laboradors ha anat augmentant, i esperem que segueixi en la mateixa tònica d'ara endavant.

Aquesta edició crec que podem considerar-la com la de consolidació. Sense oblidar el marc de la Festa Major, que ens dóna l'ocasió de sortida al carrer, el "Farus" ha assolit un valor propi, fruit del treball i la petita experiència adquirida en aquests tres anys anteriors per tot l'equip.

El "Farus" és una mostra ben clara de que el nostre poble és ben viu, i de que és molt ric en valors espirituals.

Des d'aquesta tribuna, desitgem a tots els elfarencs i demés persones que ens vulguin acompanyar una ben feliç Festa Major 1980★

# SUMARI

## Pàgina

-	PORTADA . . . . .	Josep Oliva
1	SALUTACIO . . . . .	
2	SUMARI . . . . .	
3	MEDITACIO . . . . .	Lourdes Roviras
4	RECORDANT LA FESTA MAJOR 1979 . . . . .	J.M.Company
5	FOTOS DE LA FESTA MAJOR 1979 . . . . .	Josep Oliva
6	LA LLEGENDA D'EL FAR . . . . .	(Extr. J.M.Xampeny)
8	PROTAGONISTA: LA NOSTRA PUBILLA . . . . .	Marina Pujolàs
9	EL FAR-T DE RIURE . . . . .	J.M.Company
10	A UNA MARE . . . . .	Fina Farraró
11	FOTOS DE NADAL 79-80 . . . . .	Josep Oliva
12	CRONICA D'UN ANY . . . . .	J.M.Company
14	PENSAMENTS . . . . .	Fina Company
15	EL SENTIDO DE LA VIDA . . . . .	Lourdes Rovira/Aurora Pérez
16	PROGRAMA DE LA FESTA MAJOR 1.980 . . . . .	
18	IMPRESSIONS D'UN VIATGE . . . . .	J.M.Company
19	FOTOS EXCURSIO AL MONTSENY . . . . .	Roser Salip
20	NIT DE TRAMUNTANA A L'HIVERN . . . . .	Pere Coll Sala
21	CONCURS DE REDACCIO . . . . .	
22	ELS POBLES VEINS . . . . .	J.M.Company
24	L'EMPORDA I LA TRAMUNTANA . . . . .	Josep Oliva
25	FOTOS DE LA FESTA D'ESTIU 1980 . . . . .	Roser Salip
26	CONTES TERRORIFICS PER MORIR-S'HI . . . . .	Pere Valent
27	SENTIMENT . . . . .	Fina Farraró
28	PARLEM AMB... EL PRESIDENT DE LA CAMBRA AGRARIA LOCAL . . . . .	J.M.Company
30	PIENSA I SOLUCIONA . . . . .	Marina Pujolàs
31	ESPORTS . . . . .	J.M.Company
31	DEMOGRAFIA LOCAL . . . . .	Francesc Carbonell
32	EL PAGES I LA PAGESIA AVUI . . . . .	Pere Valent/Fcesc.Carbonell
35	PASSATEMPS . . . . .	J.Picañol/E.Duch/R.Arnall
36	SOLUCIONS . . . . .	

## petita joguina

"Ara sóc feliç"  
 quelcom de bo ha succeït  
 que ha fet canviar la meva vida.

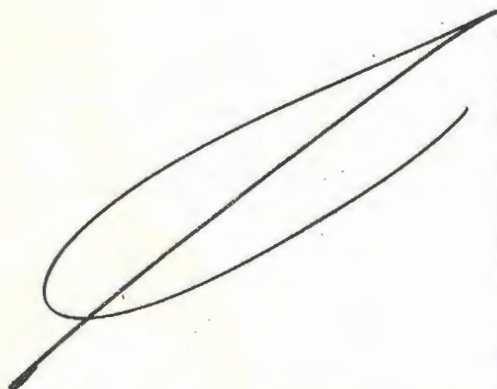
Abans era tot trist i maleït  
 ara és com si una petita flor  
 que no podia acabar-se d'obrir  
 fos la més bonica del jardí florit

Sí, una petita joguina acaba de néixer  
 acaba d'obrir-se als meus braços  
 és la més bonica de totes les flors

Ella rebull de felicitat i de neguit  
 els seus ulls tenen por de mirar  
 les seves petites manetes  
 sembla que vulguin guanyar-se el món  
 aquest món tan eixerit

Què puc demanar més ?  
 Jo he tornat a renéixer  
 els meus ulls ploren encara, però  
 jo sé que no és de tristesa, perquè  
 "Ara sóc feliç"

MEDITACIO



nostra  
 festa major

Piensa, pero no llores por mi dolor  
 Habla, pero no digas lo que sientes  
 Sueña, pero no pienses en el amor  
 Olvida, aunque rumoreen las gentes  
 Sólo tu sabes lo que hay entre los dos  
 Sólo tu sabes que un amor imposible nos unió  
 Intenta hallar un lazo en el más allá  
 Verás que lo que encuentras es dolor  
 Comprende que volver sería un grave error  
 Cierra eternamente el pasado y sigue tu camino  
 Quizá un dia encuentres lo que realmente buscas

Sabem el que representa una Festa Major?  
 Encara hi ha molta gent que no ho sap  
 Una Festa Major és l'alegria d'un poble  
 els despertar d'unes tradicions mortes any per any  
 negades de significat per a tothom  
 i que ens porten a tots a un mateix pensament:  
 la unió, el companyerisme i l'amistat.  
 En la que ens retrobem de nou tota la família  
 els amics, els no tan amics, més volguts  
 Aquest dia els problemes queden tancats  
 oblidats per uns moments  
 dins d'un gran bagul, ben amagats  
 Anem doncs tots plegats a celebrar  
 la Festa Major d'EL FAR D'EMPORDA

LOURDES  
 ROVIRAS

*Recordant  
la*

## FESTA MAJOR 1979

**A**ra fa justament un any, ens aplegavem tots, veïns, parents amics, coneguts i forasters, en el nostre poble per a celebrar una vegada més la nostra Festa Major, un acon~~te~~ixement tradicional i imprescindible en la vida de qualsevol poble, doncs un poble sense festa és un poble mort.

Començarem els actes el dissabte dia 10 de novembre, amb un concurs de dibuix i una gymkana per a la quitxalla. Val a dir que la tramuntana també volgué afegir-se a la festa i no ens abandonà en cap moment dels dos dies. A la tarda es jugà un partit de futbol entre els casats i els solters del poble, que va suposar la "revanxa" de l'any anterior, essent aquest any guanyadors els joves solters.

A continuació es procedí a la inauguració d'una exposició de treballs manuals i dibuixos a l'escola, i tot seguit s'inaugurà una altra exposició molt original i interessantíssima intitulada "Eines de l'antiga pagesia empordanesa", que aplegava més de 200 eines i estris emprats antigament per les tasques del camp i la casa, alguns d'ells molt antics. Val a dir que representava un document cultural molt important, a més a més d'ésser la primera que es feia a la comarca.

També la mainada pogueren gaudir una vegada més d'una vetllada excepcional amb el festival infantil del formidable "showman" que és l'Angel Daban.

A la nit, l'habitual orquestra Rivers, va amenitzar amb molt encert la vetllada musical, amb un repertori ben seleccionat de ballables. A la mitja part es procedí a l'elecció de la Pubilla d'El Far, que va recaure en la Concepció Reyes.

L'endemà, diada de Sant Martí, després de l'Ofici solemne en honor del Patró, va haver-hi una vistosa cercavila pels carrers del poble amb gegants, capgrossos, les majorettes de Sant Miquel de Fluvià i dues precioses carrosses. La gent omplia de gom a gom la Plaça Major.

Després de dinar, poguérem dansar la nostra estimada sardana, amb les mans juntes, fent rotllana, per a seguir després amb les balles rusques de ritmes més moderns. El plat fort d'aquesta vetllada fou l'actuació dels populars "Pescadors de l'Escala", que fou complementada per un deliciós "Cremat" servit a tots els assistents.

I amb un castell de focs d'artifici, senzill però no per això menys vistós, acomiadàvem una festa que encara està en la memòria de tots.

# Sant MARTÍ



FESTA  
MAJOR  
1979



# La llegenda d' EL FAR

Comença la llegenda contant la desaparició d'un gran continent, ric i de vida fàcil -l'Atlàntida- a conseqüència d'un cataclisme còsmic i geofísic, que desencadenà la fúria dels elements atmosfèrics (terratrèmols, llamps, ones titàniques, vents huracanats)

Molts dies després d'aquest cataclisme, quan per fi havia tornat la calma, s'escoltava entre la bruma el ressó d'un timbal. Eren uns cops donats amb mà segura. Un só trist però acompassat: tam, tam, tam, tam..

Sí, Allà al fons, mig perduda entre la boirina grisa, una nau navegava amb gran treball. De sobte, un altre tam, tam, s'escoltava lluny, molt més lluny encara, i així d'aquesta manera un i un altre senyal de vida sonava.

Lentament va clarejar el dia. Allà, reunits uns quants vaixells curulls de persones amb cara de tristesa i ulls irritats pel plor. Les embarcacions feren rodona. Tota la gent mirà vers la terra desapareguda. L'Atlàntida ja no existia.

El més vellet de tots, aixeca amb mà trèmola el disc d'or representant el sol naixent. Havien salvat aquell símbol venerat. No, no deien res quan els llavis de cada un d'ells donava un llarg bes a la imatge que representava el seu Déu.

Després, el vellet rebuscà com un foll entre la companyia, fins que es parà davant un minyó, que mig espantat, no gosava obrir la boca, dient-li: "Tu seràs des d'avui el qui defensarà el símbol de nostra fe. Si quan arribi el moment que hagi de partir d'aquesta vida, i encara no haguem pogut formar un nou imperi, trasmetràs a un descendent de la teva mateixa sang el misteri d'aquesta generació."

Dit això, el vellet va fer un signe estrany mirant el cel. Els vaixells vacil·lant s'escorrien damunt les ones.

Uns arribaren a les costes d'Àfrica i allà, desembarcaren, Els altres seguiren nova estela que serpentejava en el mar. Navegaven per damunt de terres engolides i molt a prop de franges de roques. Parets altíssimes de pedra viva que causaven el pànic als arriscats navegants.

Allà, enrera, deixaven trossos, petits bocins del que fou el més gran Continent del món.

Les illes Canàries, Azores, Bermades i Madeira era el que quedava. La resta havia desaparegut per sempre més.

Precisament en aquells dies també succeïa que les aigües que anegaven tot el país i muntanyes de l'Empordà, baixaven mansoies sempre avall. I mira, precisament allà on el poble del Far contemples es deturaren durant molt de temps, endolcin la salabor marina la riuada del Manol i la riera d'Algama. Corrent tremolosa i pura, barrejant-se lenta i fina amb el líquid que tan callat s'anava perdent.

I veus aquí, que quan les naus navegaven per aquesta costa,

una d'elles topà per mala sort en una roca. No hi havia res a fer. La mar feia presoner el vaixell portador del signe Sagrat, i sentint se llaminera, l'enfonsava en un lloc molt reposat. El fet, doncs, va fer que els Atlans nadéssin fins trobar terra ferma. El xicot sentia gran basarda en haver perdut dintre de l'aigua la joia lluenta.

La seva ànima i totes les de la seva raça no trobarien el repòs fins a trobar-la. al lloc que avui co-

Far". El noi es passa amb la vista fixa en desaparegué la nau.

Els altres su l'Atlàntida, comença petites barraques per del fred de l'hivern Així passaren els costat de la roca gro hi havia uns ulls que gua, aigua, aigua.

Aquells homes tagonistes i especta anar transmittent a racions posteriors els esdeveniments del Continent desaparegut.

També Atlans supervigents anaren fins a Egipte, altres s'escamparen a llunyans punts e n que el sól també clareja.

D'aquesta manera, i seguint el voltar del món, les comarques Empordaneses sentiren el trepig dels Sardes, Etruscs, Fenicis, Grecs, Celtes, Gals i sempre amb l'oïda poruga, ja que l'acer contra l'acer belluga la pell fina ponsant-la més aviat humida.

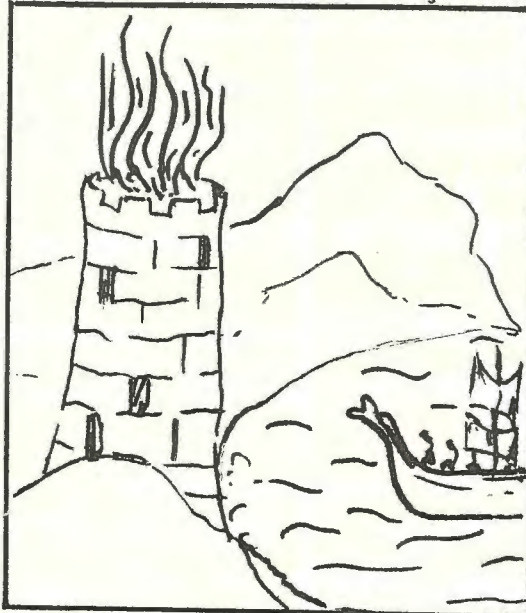
Anibal també va fer camí per les rieres, després els goda i Arabs.

La reconquesta, va arribar molt més tard, i ja al segle Xè, el compte Ponç Hug dividí amb dos el seu patrimoni de l'Empordà. Al fill gran li legà el Comptat d'Empúries i al segon fill el Senyoriu de Peralada.

La línia divisòria es trobava precisament en el lloc que els últims descendents del Contineht desaparegut havitaven. Aquells Senyors feudals manaren que s'aixequés una torre molt alta i que al cim del mirador hi flamegés durant totes les nits una foguera. Així posaria a l'aguait el navegant que passés per aquells indrets, fent-los saber els perills de les roques i les dunes.

Aquell raconet se'l va ja anar coneguent com EL FAR.

= ! . . ! =



S'establiren neixem per "El va tot el dia el lloc en que

pervivents de ren a construir resguardar-se i de les feres anys, més al guenca, sempre només veien ai

que foren pro-dors, varen pobles i gene-

Protagonista:

**LA NOSTRA PUBILLA**

Tots sabem qui és la nostra Pubilla, però què en sabem d'ella?. Segurament ben poca cosa. Per això li hem fet aquesta entrevista, aquest test.

Ella és la CONCEPCIO REYES, de 17 anys, nada a Parada (Sevilla) i amb residència habitual a El Far d'Empordà.

- QUIN ES EL TEU HOBBY? - La lectura
- I QUINA MUSICA PREFEREIXES? - La moderna, tot i que no em desagrada cap tipus de música.
- QUE ES ALLO QUE MES DETESTES EN UNA PERSONA? - La hipocresis, l'egoisme i la mentida.
- I ALLO QUE MES ADMIRES? - L'educació, la sinceritat i la simpatia.
- ET PREOCUPA EL QUE PUGUI DIR LA GENT? - No m'importa, però em desagrada força.
- QUE SIGNIFICA PER A TU LA PARAULA AMISTAT? - Quelcom més que acompanyar a una persona, pel sol fet de que estigui sola.
- QUINA OPINIO TENS DE LES FESTES D'EL FAR? QUE CREUS QUE HI SOBRA O HI MANCA? - En el pla de gent jove, trobo que hi ha una bona organització, i a qui no li agraden les festes del seu poble?
- PARLEM DEL PUBILLATGE. SINCERAMENT, PER QUE CREUS QUE ET VAREN TRIAR PUBILLA? - No ho sé. Hauria de preguntar-ho al jurat.
- COM VAS REACCIONAR EN SABER QUE REPRESENTARIES A EL FAR EN L'ELECCIO DE LA PUBILLA DE L'EMPORDA? - Em vaig sentir molt il.lusionada i a la vegada nerviosa per la responsabilitat que representava el fer-ho.
- MOLT NERVIOSA EN EL MOMENT DE L'ELECCIO? - I qui no! A més a més van haver de cridar-me dues vegades perquè no pujava, doncs la gent no em deixava passar.
- CREIES TENIR ALGUNA POSSIBILITAT D'OCUPAR UN DELS TRES PRIMERS LLOCS? - Ho veia molt difícil.
- CREUS QUE LA NOIA GUANYADORA ERA LA MES ADEQUADA PEL TITOL? - Sí. El Jurat ho va ensopagar. Si jo hagués hagut d'escollir, imagino que hauria triat a la mateixa.
- EXPLICA'NS COM VA ANAR EL SOPAR CEL.LEBRAT ABANS DE L'ELECCIO? - M'hi vaig trobar molt còmoda i em vaig desentotillar força bé.
- T'HA BENEFICIAT D'ALGUNA MANERA ESSER PUBILLA? - Econòmicament no. Moralment sí.

Així, doncs, pensa la nostra Pubilla d'aquest any. Ara, que cadascú en tregui les seves conclusions.

*Marina Pujolàs*



# el far DE RIURE



Doctor, doctor, el nen s'ha trencat.

- I quin temps té?
- Dos mesos
- Carai! Si que us ha durat poc!

.....

- A usted le gustan las mujeres con mucha teta?

- Ay no!. A mi las que tienen más de dos me dan un asco...!

o-o-o-o-o

- Pape, porta'm al circ.
- Res, fill. Qui vulgui veure't que vingui a casa!



ADHUC A L'ESCOLA  
HI HA FESTES...  
PERÒ AIXÒ DE  
MENJAR ES  
CADA DIA!



Segons fonts ben informades arràn del Palau de la Generalitat, a partir d'ara, els fills de pare andalús i mare catalana seran anomehats "andalans".

En canvi, els fills de pare català i mare andalusa rebràn el nom de "catalusos"

.....

A mi m'agrada molt jugar al pòker i perdre.

- I guanyar?
- Guanyar ha d'ésser la conya, tu...!

J. M. Company

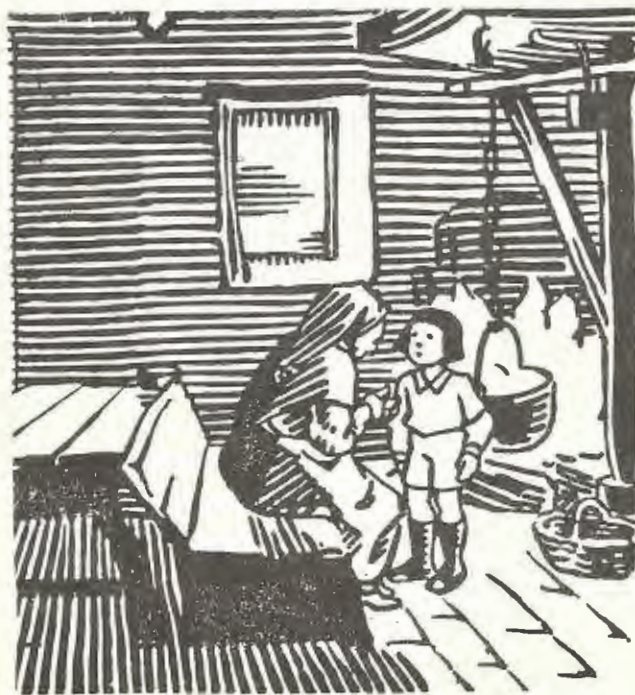
# A una mare

Quan jo era petita, vivia eternament feliç, reia amb ganes de cantar, saltar, jugar i cridar. Al meu voltant no veia córrer la maldat, perquè en mi corria la innocència més pura, la sinceritat més fidel. No mentia perquè no tenia motius, no plorava perquè tot era alegria, i aquesta regnava en el meu cor.

Si algun dia plorava, ho feia amb tot el meu dolor, sense enganyar a ningú per treure'n alguna cosa. Aquelles llàgrimes cuidades i eixugades per una mà carinyosa i bona, ens han servit d'alguna cosa?

Aquella ma, per a mi representava el consol, el refugi, i el meu amor per ella era infinit. Mai no podia saber ningú quant l'estimava i l'estimo. Tants de sacrificis que ha fet per mi, els podré recompensar algun dia?. Quan? Cóm? Són preguntes que per ara no hi trobo resposta. Però aquestes respostes les cercaré on calgui, fins a la fi dels meus dies, si serveix d'alguna cosa.

Quan jo era petita estàvem juntes; no sabia on anar sense ella en depenia sempre, necessitava la seva seguretat pels meus dubtes davant el món, necessitava les seves respostes envers els meus problemes, neces-



sitava la seva seguretat la seva ajuda i la seva alegria per les meves llàgrimes i penes.

Després, en fer-nos més grans la petita distància que hi havia entre nosaltres, entre els nostres cors i la unitat de les nostres vides, s'ha anat allunyant, ens hem anat separant; fins i tot he arribat a pensar que no tornariem més a enraonar com amigues, perquè hem deixat que la mentida, els mals humors, la poca confiança i la incomprensió s'hagi apoderat de nosaltres, fins i tot la nostra diferència d'edat ens ha posat a cada una en el seu lloc, quan fa uns anys en rera ningú no tenia un lloc, si no que totes dues estàvem en el mateix.

Per què les nostres vides ja no són alegres? Per què ja no riem amb ganes de saltar, jugar, cantar o cridar? per què sempre tenim la maldat en les pupiles dels ulls i la violència a flor de pell?. No seria més maco que tornéssim a agafar-nos de la ma, aquella ma tan estimada i comencéssim a córrer per trencar les cadenes que ens han estacat a cada una en el seu lloc, per a viure eternament juntes?. No seria més maco que enraonéssim sempre sincerament, sense témer la incomprensió d'una envers l'altra?. Espero que torni a ésser així sempre més.

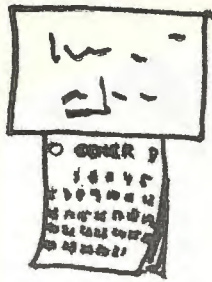
Ara he pogut comprovar allò de que "NO HI HA UNA COSA MES FORMOSA QUE L'AMOR D'UNA MARE".

PASTORETS, REIS i



FIRES





# crònica



d'un any



per J. M. Company

Ja hi tornem a ésser. Què de pressa passa el temps!

Sembla que era ahir quan acabàvem de celebrar la darrera Festa.

Val a dir que ens durà uns quants dies el bon regust de l'èxit assolit. Per començar haguérem de perllongar l'exposició de les eines de pagès una setmana més. Adhuc es desplaçaren al nostre poble dos tècnics de la televisió a fi i efecte de filmar-ho per a passar un curtet reportatge per la petita pantalla.

Tot seguit, el "Grup de Joves" va prendre forma d'organització social, i s'estructurà en diverses seccions per tipus d'activitats. D'aquesta manera semblava cobrar un nou dinamisme, amb l'elecció d'una Junta i de'n Francesc Carbonell com a primer President.

Fruit d'això, pels volts de Nadal, aparegué el primer butlletí in formatiu sota el nom de "Talaia", portanveu del "Grup de Joves", en el qual es publicaven els Estatuts elaborats i aprovats pels 35 membres. També es distribuïren felicitacions nadalenes fetes pel "G.de J."

Cal recordar, així mateix, que la nostra revista "FARUS" nº 3, fou inclosa a l'"Exposició de Premsa Catalana Actual", representant a l'Alt Empordà, juntament amb "L'Empordà", "Hora Nova" i "Ginebró" de Figueres, exposició que ha anat voltant per totes les comarques dels Països Catalans.

El dia de Sant Esteve a la tarda es celebrà a l'Església un Festival de Cançons i Poemes Nadalencs, a cura de la mainada del poble, preparats per la Comisió d'Activitats Infantils del "G.de J.". Tot seguit tingué lloc una emocionant "QUINA", amb gran participació de gent donat que és un joc d'atzar molt arrelat a Catalunya per aquestes dades, sobretot.

També durant aqueixes festes tingué lloc el III Concurs de Pessebres, que donà com a guanyador el fet pels germans Jofre-Company, seguits dels germans Casanoves i de'n Josep Trulls, tots els quals s'emmerçaren una vegada més en oferir una mostra ben digna d'aquest art cristià nadalenc.

Tot culminà el dia 5 de gener amb l'arribada dels Reis d'Orient al nostre poble, ricament vestits i carregats de joguines per a tots els nens.

Moguts pels consells anti-calorosos dels qui ens havien acompanyat a l'excursió de l'any anterior, que ens suggerien com a ideal el mig temps, pel dia 20 d'abril s'organitzà una excursió al MONTSENY per a tot el poble. Cal dir que els pocs que hi vam anar ens ho vam passar de meravella, i poguérem admirar dos racons ben distints però tots dos ben preciosos de la nostra geografia: Santa Fe del Montseny, amb la seva tranquil·litat, la frescor dels seus arbres, el lleu cant sorollós del seu rierol, i l'evocador mirall de les aigües del seu pantà. A tot això cal afegir-hi la impressionant vista que domina tota la comarca del Vallès, si bé el dia era una mica boirós i aquest detall no vam poder-lo apreciar en tot el seu valor.

A continuació vam traslladar-nos a un altre lloc, sorprenent pel visitant que hi arriba després de fer un bon grapat de quilòmetres de paisatge àrid i feréstec. En sortir del tunel que dona entrada al recinte de l'antic monestir de Sant Miguel del Fai, ens trobem en un món totalment diferent, amb la visió de la impressionant cascada de quatre salts, que també poguérem admirar des de sota el raig. També vam poder contemplar i tocar unes grans estalactites i estalagmites, elaborades pel brollar constant d'aigües calcàries amb el pas dels anys. No hi mancava la possibilitat de fer-nos un panxó de riure, veient el nostre cos desfigurats en aquells miralls còncavs i convexes.

Un aconteixement excepcional tingué lloc durant les Fires de la Santa Creu de Figueres i en el seu Concurs de Carrosses del dia 3 de maig, en el qual el nostre poble va estar representat per la titulada "La Sirena d'El Far", realitzada pels nostres joves, la qual assolí el primer premi de carrosses forasteres, davant les de Cabanes i Portbou. Amb això el nom d'El Far d'Empordà i el de "Grup de Joves" va sonar per primera vegada i amb harmonia a les orelles de molts empordanesos i forasters.



I bé, després d'una primavera freda i molla, l'estiu es feia pregar però no acabava d'arribar. Quan ja tots tremolavem pensant en el "què passarà..", tot d'una s'esbargeixen els núvols i el sol comença a escalfar. D'aquesta manera arribàvem a la III FESTA POPULAR D'ESTIU, que tingué lloc els dies 19 i 20 de Juliol, amb fermes propòsits de continuïtat en anys successius.

Però, malgrat el bon temps, la bona disposició de la gent del poble i l'engrescadora música de l'Orquestra Girona, els forasters no van mossegat l'ham i la festa quedà així més reduïda, més del poble, però no pas per això menys animada.

El diumenge després de la missa i sota un sol del que s'enamoren els estrangers i els "torradora-fòbics", va celebrar-se el I Concurs Local de Tractoristes, amb un èxit molt notable de participació. Al llarg de més de 2 hores de rivalitat, els 15 concursants anaren realitzant les tres proves reglamentàries: una amb tractor i pinta, l'altra amb tractor i remolc, i la darrera amb una espècie de "tractor-malabarista-show". Al final resultà guanyador absolut amb 334 punts en Salvador Company, seguit de'n Francesc Carbonell i el foraster Narcís Alabau.

A la tarda es celebrà la II Volta Ciclista infantil al Terme, que fou molt disputada en les dues categories, fent-se tots els participants mereixedors d'un bon premi i d'una bona tallada de meló, que tots vam poder saborejar després baix les notes de la nostra dansa, la sardana, amb les quals despedim la festa.

# PENSAMENTS

Què saps tu de lluites ?  
 Què saps tu de plors ?  
 Què saps tu de dubtes ?  
 Què saps tu de flors ?

Jo sé que la vida  
 passa sospirant  
 angoixes i somnis  
 que vénen i van

De mans tremoloses  
 que busquen consol  
 i d'ulls que somnien  
 copsar un raig de sol

Jo sé de nits llargues  
 vetllant un infant  
 i sé de nits tendres  
 carícies d'amant

De pares que esperen  
 desvetllat el són  
 que la festa acabi  
 i arribi tothom

ALLÒ

QUE

SABEM

D'homes sense feina  
 cansats d'esperar  
 que els donguin mitjans  
 per a guanyar-se el pa

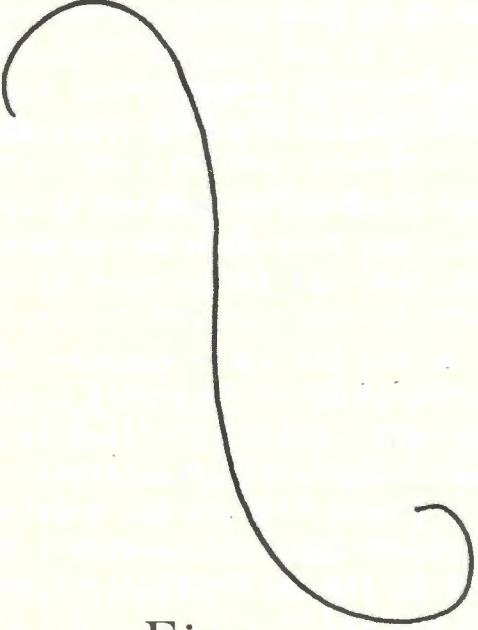
Jo sé de gent trista  
 vestits per la fam  
 i de terres ermes  
 que mai no llevaran

Dels que en l'opulència  
 viuen submergits  
 ignorant els pobres  
 perquè ells ja són rics

Sé de gent que lluita  
 i que es crema el cor  
 per un "no més guerres"  
 volem pau i amor

De un nen que a l'escola  
 va sempre plorant  
 ell vol jugar a casa  
 bell somni d'infant!

I sé de rialles  
 de xiscles i cants  
 de dolces besades...  
 les dels meus infants.



Fina

Company



# El Sentido de la Vida

Nacer, vivir, morir... Tres verbos esenciales que definen algo tan importante como es la existencia humana.

Qué felices nos hace la llegada de un nuevo ser! Verle crecer y disfrutar, lleno de vida y alegría, a la vez que nos entregamos a él, ofreciéndole nuestro calor y nuestro cariño, que para él es tan imprescindible.

Una vez se convierta en adulto, parecerá que se aleja poco a poco, pero en el fondo necesitará refugiarse en unos padres que le quieran y necesiten, ayudándole a pasar las difíciles circunstancias y problemas que la vida le plantee. Tendrá momentos difíciles... muy difíciles, que habrá de afrontar; otros serán maravillosos, inolvidables, en los que deseará que el tiempo se detenga y siga su trayecto. Esto es imposible, algo a lo que tenemos que resignarnos, ya que la vida continua, sean cuales sean las circunstancias que la motiven.

Pasarán estos momentos, llegarán otros, y otros, hasta que una vez culminada nuestra labor y lucha en la vida, nos llegue el descanso eterno.

Nuestra vida, como muy bien nos dice Jorge Manrique en sus coplas es como un río que nace y va siguiendo su curso, hasta desembocar en el mar, donde pierde su existencia.

— . —

Lourdes Roviras  
Aurora Pérez



# FESTA MAJOR 1980

## PROGRAMA D'ACTES

### DISSABTE DIA 15 DE NOVEMBRE

- Matí:           11 h.    Concurs de dibuix infantil a l'aire lliure  
                   12 h.    Jocs de cucanya
- Tarda:           15'30 h. Partit de futbol entre casats i solters  
                   18 h.    Festival infantil a cura del cantant  
                               "TONI GIMENEZ"
- Nit :            10,30    Sardanes i ball per l'orquestra RIVERS  
                               A la mitja part es farà elecció de la  
                               Pubilla d'El Far 1980.

### DIUMENGE DIA 16 DE NOVEMBRE

- Matí:           11 h.    Ofici solemne en honor del Patró Sant Martí  
                   12 h.    Gran desfilada de capgrossos, carrosses i  
                               les Majorettes de Sant Miquel de Fluvià.  
                   13 h.    Una sardana a la Plaça Major
- Tarda:           17 h.    Sardanes a la Plaça Major per la Cobla RIVERS  
                   18 h.    Ball de tarda per l'orquestra "RIVERS"  
                   21 h.    Gran traca de focs d'artifici, fi de festa.

..==oo00oo==..

NOTA: L'organització es reserva el dret de modificar l'horari dels actes, en cas de necessitat.

# FIESTA MAYOR 1980

## PROGRAMA DE ACTOS.

### SABADO DIA 15 DE NOVIEMBRE

<b>Mañana:</b>	11 h.	Concurso de dibujo infantil al aire libre
	12 h.	Gymkhana. Juegos de cucaña
<b>Tarde:</b>	15'30 h.	Partido de fútbol entre casados y solteros
	18 h.	Festival infantil a cargo del cantante "TONI GIMENEZ"
<b>Noche:</b>	10,30	Sardanas y baile por la Orquesta "RIVERS" A la media parte se procederá a la elección de la Pubilla d'El Far 1980:

### DOMINGO DIA 16 DE NOVIEMBRE

<b>Mañana:</b>	11 h.	Oficio solemne en honor del Patrón Sant Martí
	12 h.	Gran desfile de cabezudos, carrozas y las Majorettes de Sant Miquel de Fluviá
	13 h.	Una sardana en la Plaça Major
<b>Tarde:</b>	17 h.	Sardanas en la Plaça Major por la Cobla "RIVERS"
	18 h.	Baile de tarde por la Orquesta "RIVERS"
	21 h.	Gran traca final, como fin de fiesta.

..oo==00==oo..

NOTA: La organización se reserva el derecho de modificar el horario de los actos, en caso de necesidad.

# Impressions d'un viatge

per

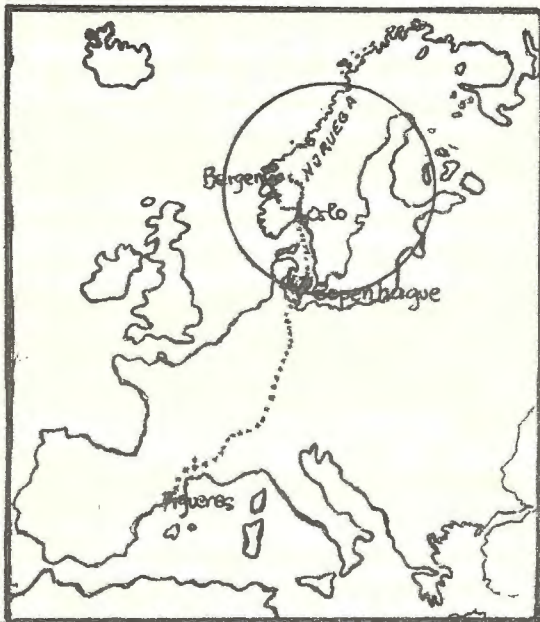
J. M. Company

El propassat dia 21 d'octubre, vet aquí que dos elfarencs juntament amb 48 pàrsones més, vam emprendre un interesantíssim i enriquidor viatge a través de cinc països d'Europa Occidental, recorrent més de vuit mil quilòmetres en l'espai de quinze dies.

Si hagué s de destacar el que més m'ha impressionat de cada país, diria la rica vegetació de la Savoia francesa, la harmonia paisatgística de Suïssa, l'alta tecnologia i les carreteres d'una Alemanya superdesenvolupada, la planúria i el gran tràfec de bicicletes de Dinamarca, i de Noruega... què sé jo! Són tantes les coses que m'han impressionat que caldrà que entri en més detalls.

Per començar, ja veure sortir el sol pujant en un vaixell per un "fiord" és un espectacle corprenedor que no té explicació.

Oslo, la capital de Noruega, malgrat els 450.000 habitants que té, és com un poble gran, quins edificis no superen les sis o set plantes en el centre de la ciutat, que a més a més compta amb un 75% d'espais verds. Parcs, jardins, fonts, esculptures, places i passeigs, fan que se la pugui considerar com una ciutat-jardí. El caràcter de la gent és amable, tranquil, sossegat, molt alligador per a nosaltres, com vam poder comprobar amb molts detalls. El tràfec és abundant però fluid. Ningú no va atabalat. Mentre vam ésser-hi no vam



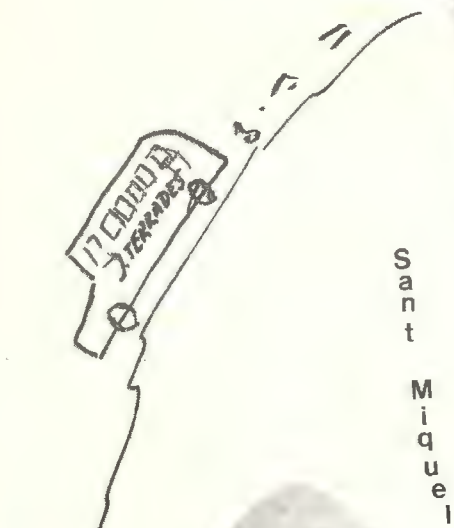
sentir ni una sola pitada. Ni tan sols guardia-urbans no es veuen doncs pel que es pot copsar no fan falta. Tothom fa la seva via. Els molts ports que hi ha estan plens de petites barques de tots colors, que són el mitjà de locomoció més emprat pels rius, llacs i "fiords".

Quant al país, ofereix una natura verge, un aire pur i fresc, una gran quantitat de llacs i rierols no polucionats, així com una gran varietat de paisatges, que guarden el seu valor natural. Centenars de cascades salvatges, fiords d'una bellesa sorprenent (són entrades del mar dintre la terra, alguns de més de 100 km. de llarg), la tranquil·litat i la pau dels altiplans, el fascinant contrast entre les muntanyes pelades cobertes de tundra i la luxúria de les valls frondoses. Qualsevol racó és per a tornar boig a un naturalista. Qualsevol clap és un plànol fabulós per a un pintor o per a un afeccionat a la fotografia. El reflexe de les tranquiles aigües dels fiords és tan perfecte que a voltes es fa difícil de precisar on acaba la muntanya i comença l'aigua.

Noruega compta amb 324.219 Km<sup>2</sup> i uns 4,030.000 habitants només.

Es corprenedora la gran varietat de paisatges que es troben travessant el país de llevant a ponent, des de les valls riques de verdor i aigua, a zones de vegetació exuberant (amb arbres altíssims i espessos que ens recorden el paisatge canadenc), passant per l'alta muntanya, pelada i desèrtica, però preçiosa, acompanyada per les neus permanents de les geleres, fins acabar en la peculiar bellesa dels "fiords", tranquils i profunds, i voltats de cascades altíssimes pertot arreu. Les cases que es troben, totes de fusta, pintades de tots colors i amb els marcs blancs, amb la sauna al costat.

En resum, un viatge per a no oblidar mai, i per a recomanar a tots els qui tinguin ganes de conèixer un altre món, encara autèntic i natural.



Sant  
Miquel

del Fai.



Excursió  
al  
Montseny  
*roses salip*



Santa Fe del Montseny.

# Nit de Tramuntana a l'hivern

Si ens escalfem sempre un poc  
abans d'anar-nos-en tots a dormir  
sembla que no té virtut el foc  
sentim damunt la xemeneia el brunzir.

Què n'estem de bé dintre el llit  
estant calentons com uns pollets  
Així sí que es passa bona nit  
deixant que bufi per tots indrets.



De dia no es pot ni transitar  
a la nit voldriem ésser ja tots  
és llavors que ens hem d'aprofitar  
per enrondar de casa els nostres focs.

Que xiuli el vent al defora  
més acurrucats a dintre estarem  
però en pensar-hi a tota hora  
de quin benestar és el que gosem?

Els qui disfruten d'una bona llar  
i poden passar l'hivern en ella  
gràcies sempre han de donar  
per tenir una ditxa tan bella.

Sigues complaent  
almenys a la nit  
puig de tot vent  
sempre s'ha fugit.

Tramuntana, tramuntana  
no ens facis pas patir  
puig no tenim gens de gana  
de molt aviat morir.

No sentiu el vent com xiula?  
n'hi ha per estar esglaiats  
és la tramuntana que encara paula  
i acabem d'estar tots refredats.

De la nit el seu zum-zum  
que en topar amb les parets  
fa venir d'esgarrifances un munt  
en tenir d'aguantar eixos freds.

Fins i tot dels fils el seu xiular  
de dintre en sentim el soroll  
tremolons sols ens fa entrar  
fent-nos arrodir acotxant el coll.



Que s'aixeca a la matinada  
tots però amb molta recança  
voldriem tornar a ésser a la vesprada  
que venint poc a poc ja s'atansa.

Quinze nits el mateix vent?  
Em sembla que n'hi hauria prou  
Esfereïda està tota la gent  
però tothom el seu refredat cou.



Oh, llargues nits de tramuntana  
que amb les seves bufades  
assotes aqueixa gran plana  
amb tes fredes volades.

Qui a defora t'ha d'aguantar  
planyeu-lo en nom de Déu  
puig la nit és de mal passar  
encara que el seu transcurs sigui breu.

Pere Coll Saba

# CONCURS DE REDACCIÓ

Com cada any, hem organitzat un concurs de redacció entre la mainada de l'Escola Mixta d'El Far, amb la finalitat d'estimular la capacitat intel·lectual creativa dels nostres joves valors, de cara al seu futur.

Després de jutjar i valorar tots els treballs presentats, la redacció del "Farus" ha acordat d'atorgar els següents premis:

- 1<sup>er</sup>) Laura Casanovas i Descamps, de 9 anys, pel seu conte intitulat "L'or que es va convertir en plata"
- 2<sup>on</sup>) Susana Sala, de 9 anys, pel conte "El leñador y el oro"
- 3<sup>er</sup>) José Antonio Juárez Juárez, de 12 anys, pel seu conte "El chatarrero que se inventó un submarino".

A tots ells els adrecem la nostra més cordial felicitació i confiem de poder-los tenir algun dia entre els col·laboradors de la nostra revista. Recordem que en el transcurs de la Festa Major els serà lliurat el corresponent premi.

Publiquem a continuació, com és norma, e l treball guanyador

## L'or que es va convertir en plata de Laura Casanovas

"Era una vegada una rodona d'or que no brillava i va pensar

- Què podria fer?

Va passar una vella i li diu

- Què tens gra d'or?

- Que no brillo, i no sé què fer per brillar.

- Tu ves al riu i netege't i veuràs com brillaràs

El gra va fer el què li havia dit la vella i va sortir i tampoc no brillava. Va passar un senyor i li diu

- Gra d'or, què et passa?

- Que no brillo i no sé què fer perquè brilli

- Agafa un drap i frega't bé, i veuràs com brillaràs força

El gra d'or va fer el què li havia dit el senyor i es va fregant fort i no brillava. Va passar un cargol i li va dir

- Què tens gra d'or?

- Que no brillo

- Fes un xic d'exercici i veuràs com brilles

Ell va fer lo que li va dir i tampoc no brillava, fins que va passar una fada i li va dir

- Què tens gra d'or?

- Que no brillo

- Saps? Doncs et convertiré en plata.

I el va convertir en plata i el gra d'or era feliç brillant.

# ELS POBLES veïns

El Far d'Empordà, situat al bell mig de la plana empordanesa, esta vorejat per vuit municipis, amb tots els quals guarda relació, ja sigui per raons comercials, de comunicació, socials o de parentescs.

He cregut, doncs, que fóra interessant de conèixer una mica més aquests pobles que ens envolten, des de les seves arrels, tan antigues com les del nostre poble.

## Vilatenim



Els documents més antics l'anomenen "Villa Timinii" (982), "Vilatenim" (1149) i "Vilatenimo" (1362). El seu nom té un sentit de vila ocupada.

El 8 d'octubre de 1421 hi hagué a l'Empordà un gran aiguat, que segons els documents "derrocá e derruí Vilatenim y menassen tot lo lloch de Palol de Vilasacra, ey morí molta gent".

La seva església, dedicada a Sant Joan, havia estat possessió del monestir de Vilabertran. L'any 1359 tenia 11 "fochs" (cases).

## Vila-sacra

Significa vila sagrada. S'havia anomenat "Villa Saccari" (982) "Villa sacra" (1017) "Villa Sacra" (1169) "Villa Sachra" (1303) i "Villa Sacara" (1362)



L'església era possessió dels monjos de Sant Pere de Roda, que per autorització del rei, pel setembre de 1794 habitaren l'abadia i començaren a edificar-hi un monestir cap el 1800. Però l'any 1805 l'abandonaren per a traslladar-se a Figueres, per disposició reial.

Al 1698 era domini del comte de Empúries.

## Vilafant

Els documents antics l'anomenen "Villa Fedanti" (1017) "Villa Fedancii" (1020) i "Villa Fedant" (1173). Comprèn el veïnat de Palol ("Palatiolo de Bauloria" 1362 i més tard "Palatiolo de Çabauloria")quina església fou donada al monestir de Ripoll.



L'any 1359 tenien 23 "Fochs" (cases) Vila-fant i 3 "fochs" Palol

L'any 1698 tots dos eren "llocs" (localitats) reials de la batllia de Figueres.

## Vilamalla

"Vé a significar "Vila de la llana". Els documents ens parlen de "Villa Dalmala" (982), "Villäumayla" (1316), "Vilamalla" (1320) i "Vilamalla" (1691).

La seva església, dedicada a Sant Vicenç, havia estat possessió del monestir de Sant Pere de Roda.

L'any 1698 era un "lloch" reial de la batllia (circumscripció administrativa) de Siurana.



## Siurana d'Empordà

Fóu capital dels "nesetans" (poble iber), segons alguns historiadors. Ja figura amb el nom de "Ciuyana" en el mapa de Ptolomeo. Els primers documents medievals l'anomenen "Villa Fuierana" (882) "Villa suufrana" (974), "Ciurana" (1017) i "Siurana" (1362).

Tenia un estany salat (Stagno salso), així com un castell. Havia estat cap de municipi, curia (jutjat) i consell municipal.

A l'any 1698 era cap d'una Batllia reial, que comprenia els "llocs" de Basella, Vilamalla, Garrigars, Santa Eulalia Arenys d'Empordà, Ermedàs i Vilajoan.



## Sta. Llogaia d'Algama

Algama vé de la conjunció d'AL (àrab) i GAMA (cèltic) que vol dir "el riu".

Els documents ens parlen de "Santa Eulalia de Orto Madronae" (1167). Posteriorment ja apareix "d'Algama".

La parròquia havia estat possessió del monestir de Ripoll, i tenia per sufragània la capella del castell de Palau Sabaldria.

L'any 1359 tenia 18 "fochs".



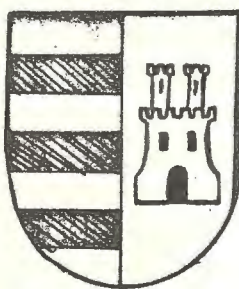
L'aiguat d'octubre de 1421 deixà quasi arrasat el poble.

Al 1698 era un altre "lloch" reial de la batllia de Figueres.

## Fortià

Significa Fortificació. Un document del 971 ens parla de "Fortiano superiore i minore", aquest referit a Fortianell, que rebé el títol de Villa Palatiolo.

D'altres documents ens parlen de "Furtianus", "Furcianus" i "Fortiano".



La seva església, dedicada a Sant Julià i Santa Basilisa, havia estat possessió del monestir de Sant Pere de Roda. L'any 1282 el comte Ponç Hug IV confià a l'esmentat monestir el repoblament d'un nou lloc dintre el terme, cap a Fortianell.

Hi havia hagut un Santuari, dedicat a Sant Cels, avui enderrocat.

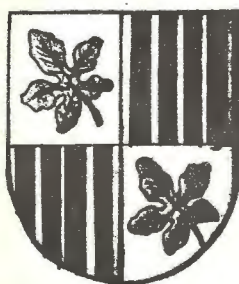
Donya Sibil·la, darrera muller del rei Pere III el Cerimoniós, n'era filla.

L'aiguat de 1421 l'enderrocà totalment

## Figueres

Té el seu origen en la ciutat indígena i després romana anomenada "Juncària". Posteriorment aquesta fou destruïda sobretot per les incursions dels àrabs cap a França. Es començà a edificar l'actual ciutat a partir del barri de "Tapiolas" (avui carrer de Tapis).

Els documents ens parlen de "Villa Ficerias" (882), "Figarias" (963), "Figarias" (974), "Ficariae" (1036), "Ficariis" (1149), i "Figariis" (s.XIV), d'on passa a l'actual Figueres, en el sentit de país de figueres o figueredes.



## L'Empordà i la tramuntana

per Josep Oliva

Per a nosaltres, la gent de l'Empordà, ens és una mica difícil de concebre un Empordà sense la TRAMUNTANA.

De tramuntanes n'hi ha de dues classes: una de molt suau, que té la qualitat d'escombrar els núvols cap a mar i mantenir un cel blau de gran claretat; l'altra és més forta, agafant gran virulència i causant veritables estralls per tot allà on passa.

Molt temps endarrera, quan tot l'Empordà estava ocupat pels aiguamolls aquests eren veritables nius d'infeccions i pestes, degut al gran nombre de mosquits que hi havia, causant epidèmies mortals entre la població.

Era llavors quan la tramuntana prenia un caire positiu i sanejador, ja que deixava l'aire net d'infeccions. Amb motiu d'això s'organitzaren diversos romiatges en acció de gràcies, ressaltant entre aquests el de Requesens, en el qual la comitiva mortia el primer diumenge de juny de cada any, i era costum de que per tots els pobles allà on passava la sortíessin a rebre les autoritats, que se'ls ajuntaven i pelegrinaven plegats fins a Requesens. Aquesta processó, dita "de la tramuntana" es va celebrar fins l'any 1868 en que quedà suspesa a amb motiu de la revolució, després d'haver-se celebrat durant més de cinc-cents anys.

La força que pren de vegades la tramuntana és molt notable. Tenim referències segons Pella i Forgas de que en temps dels romans Cató diu, referint-se a l'Empordà: "...Allí el vent Cercius quan parla omple la boca, tira a terra un home armat i bolca una carreta carregada.

Igualment, ha marcat d'una manera molt peculiar la geografia i el sistema de vida empordanesos. Si donem un tomb per qualsevol indret de la nostra plana ens n'adonarem que els arbres tenen les branques inclinades al costat oposat de la tramuntana. De la mateixa manera, les cases estan construïdes d'esquena a tramuntana, i així podriem fer una llista inacabable de coses que estan condicionades per aquest factor.

El pagès de l'Empordà, de vegades en surt molt perjudicat per la seva culpa, sobretot quan està a punt de segar i el vent li expolsa tot el gra. Sabent això, el poeta Carles Fages de Climent va escriure l'oració tan coneguda de tots els empordanesos al Crist de Castelló, que diu:

"Braços en creu damunt la pia fusta  
Senyor, empareu la closa i el sembrat  
doneu el verd exacte al postres prats  
i mesureu la tramuntana justa  
que eixugui l'herba i no ens expolsi el blat"

Un escenari d'aquells en que hi bufa de valent és a Cap de Creus. Degut a la seva situació geogràfica, agafa velocitats altíssimes. Quan això s'esdevé, la badia de Roses s'omple de vaixells, que van a arrecerar-s'hi fins que calma.

Hi ha dues menes de tramuntana: la Canigonenca i la de Requesens. Quan bufa aquesta darrera, es posa damunt del Pic Neulós una gran barra de núvols, que a vegades ja hi és quan la tramuntana encara no ha arribat.

Hi ha qui creu que la tramuntana exerceix una gran influència damunt la gent del país. Produeix una certa exaltació i una manera especial d'ésser. Malgrat tingui nom femení, jo crec que la tramuntana és un vent de molta virior; és com si fos un tità irat i barbut, que bufa implacable des de darrera les muntanyes de Requesens.

Demà o qualsevol altre dia, quan la tramuntana perdi la seva força, el silenci envairà una vegada més el cel de l'Empordà, i llavors fixarem altra vegada la vista damunt el Puig Neulós, esperant veure-hi una altra barra de núvols. I la veritat és que no podem remeiar-ho, perquè com empordanesos que som, estem marcats per un vent fred que vé del Nord i que anomenem TRAMUNTANA.



Concurs de tractoristes

# FESTIVAL

Roser Salip

Tir al plat

volta ciclista



## CONTES TERRORIFICS PER MORIR-S'HI (de riure)

Un pot ésser el d'aquell home que va anar a passar la nit a un cementiri amb motiu d'una juguesca, i que va morir de l'espant quan se li va enganxar la capa i no es podia moure. Es molt conegut. Però en sé dos més de la vida real que potser ja no són tan coneguts. Escolteu-los.

Fa uns anys, per les carreteres hi circulaven uns autobusos o quelcom de semblant, que tenien al sostre uns seients, i la gent quan feia bon temps pujava cap a dalt i mentre viatjaven veien paisatge.

Doncs, segons contem, un dia va pujar allà al trencant de Garrigàs un home. Com que feia un dia assoleiat, va pujar a dalt, i vet aquí que no hi havia ningú, només una caixa de morts, que es veu el conductor portava per donar sepultura a una dona d'un mas prop d'Orriols. A l'home la caixa no li va fer cap gràcia, però va pensar "no és pas a mi que hi han de ficar a dins", i va quedar tranquil. Tot de cop el cel es va omplir de núvols i començà a ploure. Renoi, com plovia! El pobre home, que només anava amb un jec, va voler baixar, però renoi, no s'hi cabia enlloc! Ja em teniu l'home mullant-se com un ànec. A grans mals grans remeis, diuen, i l'home sense pensar-s'hi gaire es va ficar dintre la caixa de morts. I que s'hi estava bé, no us penseu pas, amb una escalfor que hi feia... Però en arribant al trencant de Pontós va parar de ploure i la gent que va agafar l'autobús va pujar a dalt. L'home de dins el bagul va sentir xivarri, i tot de cop va aixecar la tapa de la caixa, mentre cridava amb forta veu: "Ep, nois, ha parat de ploure ja?". La gent es va esglaiar molt en veure que el que ells pensaven mort s'aixecava de la tomba, i amb l'espant i les présses per fugir van fer drecera, és a dir van saltar de l'autobús en marxa.

Les cames trencades i els caps oberts van ser el resultat d'un home que es volia refugiar de la pluja.

Cap allà a Agullana, ja fa temps tenien un tinent d'alcalde que es deia Ramón. Però tota la gent li deia Món. Aquest home era una mica estrany, no per res de dolent, si no perquè li agradava de fer les coses quan li venien bé i això tan podia ésser al matí com al vespre. U

Un dia es va aixecar del llit abans de clarejar, va agafar l'aixada i se'n va anar al cementiri a netejar les males herbes.

Ja feia estona que s'hi afanyava, quan va sentir el xeric de les rodes d'un tamborell. Tot decidit va pujar sobre els nínxols i en veure que el cavall i el tamborell eren d'un conegut seu, el Perico, sense més va cridar amb forta veu: "Perico, ei Perico, sóc jo, sóc en Món"

Però en Perico, degut a la distància i la poca claretat, ja que el dia tot just s'aixecava, el que va veure fou una ombra que es movia estranyament sobre els nínxols, i el que va sentir va ésser "Perico... Perico... sóc.... món..." I mentre fuetjava el cavall i es donava a la fuga va cridar en contestació: "Tan se me'n dona que siguis d'aquest món, com de l'altre, jo foto el camp". I va fugir a tota velocitat.★

# SENTIMENT

*Avui*

Avui he despertat  
Avui he obert els ulls  
del gran somni de la innocència  
per a aixecar-me i viure la realitat

Avui he comprès que la vida  
és un espai de temps  
és un alè encisador que s'ofega  
deixant-te un mal gust de boca

Avui he plorat per tantes vides  
que viuen sense esperança ni il·lusió  
només deixant passar el temps

Avui he sentit quelcom especial en mi  
quelcom que domina l'ànima i m'alegra el cor  
quelcom que m'acosta a les persones  
i em fa mal quan s'allunyen

Avui he rigut en pensar que tinc una vida  
que és meva i que és l'únic que tinc

Avui he pensat que era una persona  
i que estava en l'escenari del món  
representant el meu paper en aquesta vida  
i m'ha fet posar trista

Avui estic trista perquè he despertat  
comprès, plorat, rigut i pensat  
Per tot això vull tornar a adormir-me  
i agafar de nou el profund somni de la innocència  
per no despertar-ne mai més.

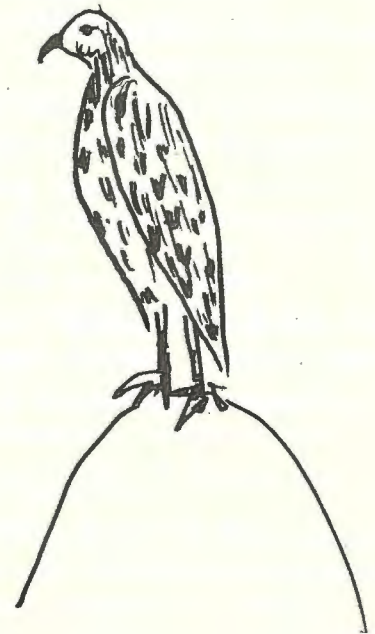
Ocell de bella pluma i fines ungles  
d'ulls desperts i atent bec  
sempre estàs alerta

No confies en ningú  
tampoc t'obres a ells  
Per això sempre fuigs dels altres  
quedant-te tot sol

T'agrada la soletat  
forma part del teu cant  
i de la teva vida

Aquest cant que hem cantat tots dos  
tantes vegades i que l'hem deixat  
per una nota desafinada  
i no l'hem sabut arreglar

Els teus ulls miren sempre l'horitzó  
el fons de les coses  
penetres dintre d'elles, però  
mai no has deixat  
que uns altres ulls s'enfonsin  
per a emplenar el buit de la teva mirada



fina farraró

El President de la Cambra Agrària Local

- 1.- **DADES PERSONALS** - Josep Jofre i Heras, Nascut a El Far d'Empordà el dia 2 de Juliol de 1943. Casat. Cinc fills. De professió agropequari.
- 2.- **QUAN TEMPS FA QUE PERTANYS A LA CAMBRA AGRARIA LOCAL?** - Des del 25 de març de 1979, en que es va constituir la Cambra Local, després del fracàs de les eleccions celebrades l'any anterior, en que no votà ningú.
- 3.- **ESTAS SATISFET DE LA TEVA TASCA DINTRE LA CAMBRA EN AQUEST TEMPS? ET SENTIS IDENTIFICAT AMB EL CARREG QUE OCUPES?** - En primer lloc, per obligació m'haig de sentir satisfet, des del moment en que em vaig presentar a aquest càrreg. No em sento identificat amb el que representa la Càmera, perquè crec que no és el que realment necessita el camp per a agrupar-se i portar una tasca positiua pels pagesos.
- 4.- **QUINS SON ELS PRINCIPALS PROBLEMES AMB QUE US ENFRONTEU?** - Són molts. La manca de coordinació general; el principal és la manca de diners. Els pressupostos ordinaris són limitadíssims, i a nivell de Cambres Locals no es poden fer pressupostos extraordinaris perquè són massa reduïdes.
- 5.- **COM ESTAN ARTICULADES LES DIVERSES CAMBRES A NIVELL COMARCAL O SUPRACOMARCAL? QUINA ESTRUCTURA ORGANITZATIVA HI HA?** - La Llei de Cambres és molt ambigua. El Sr. Abril Martorell se la va treure de la butxaca quan era Ministre d'Agricultura i encara està vigent. A nivell de Cambra Provincial s'està fent una tasca molt positiva per part del seu President Sr. Rovira, intentant de coordinar les Cambres Locals, que no tenen vida, per a agrupar-les en sectors comarcals o sectors peculiars, a fi de que puguin tenir una major força. A l'Alt Empordà s'està treballant per fer una Cambra comarcal, amb seu a Figueres, que comprendria tota la rodalia. També se'n faria una al sector del vi, una altra a la rodalia de Castelló d'Empuries., etc..
- 6.- **QUINA DIFERENCIA HI HA ENTRE LES ANTIGUES "HERMANDADES SINDICALES DE LABRADORES Y GANADEROS" I LES ACTUALS CAMBRES AGRARIES?** - Teòricament es volent diferenciar, doncs la Cambra hauria d'ésser un òrgan de gestió i consulta. Però a la pràctica ho hi ha gran diferència, doncs segueixen havent-hi els mateixos funcionaris, que per rutina o bé perquè no volen que les coses canviïn o bé perquè pertanyen a una escala a extingir, segueixen fent les coses igual que abans. No es perfila cap canvi.
- 7.- **CREUS QUE LA COLLECTIVITAT DE CAMBRES AGRARIES POT SATISFER PLENAMENT LES NECESSITATS SINDICALS DELS PAGESOS? O CREUS QUE TENEN MES FORÇA ELS SINDICATS LLIURES COM LA "UNIO DE PAGESOS"?** - Cal diferenciar ambdós conceptes. La Cambra Agrària és un òrgan de gestió. El sindicat lliure és un òrgan de reivindicació i assessorament. Tots dos són importants i necessaris, coexistint cadascun al seu lloc, amb competències pròpies.
- 8.- **CREUS QUE EL CARACTER INDIVIDUALISTA DEL PAGES EMPORDANES REPRESENTA UN OBSTACLE IMPORTANT DE CARA A UN MOVIMENT SINDICALISTA?** - No és un problema del pages empordanès precisament. El que passa és que hi ha comarques amb unes característiques singulars, que sols tenen monocultiu (avellanès, ametlles, oli o vi), i aleshores tenen una problemàtica unificada, i costa menys de posar-se d'acord. En canvi a l'Alt Empordà hi ha una gran diversitat de cultius (fruita, horta, ramaderia, cereals, etc..) i diversitat de sistemes d'explotació, cadascun amb els seus propis problemes.

Per altra part, el sindicalisme neix quan hi ha una problemàtica, que es planteja a conseqüència d'una necessitat i d'una manca de recursos. Afortunadament, a l'Alt Empordà tothom es guanya bé la vida encara, i mentre pugui anar tirant, el pagès en té prou. Aquestes circumstàncies fan que el sindicalisme no hagi arrelat a la nostra comarca. Potser quan hi hagi problemes prou greus i la gent senti la necessitat, arribi a sindicar-se en massa. Però és possible que aleshores sigui ja massa tard.

- 9.- LA CAMBRA LOCAL TRACTA D'ACONSEGUIR MILLORES INDIVIDUALMENT O A TRAVERS D'UNA ALIANÇA AMB LES ALTRES CAMBRES? QUINA AUTONOMIA TE? - La Cambra Local té autonomia pròpia, reconeguda per Llei. Dintre d'ella s'intenta donar el màxim de servei, dintre les possibilitats i limitacions que tenim. Al mateix temps es fan gestions arran de la Cambra Provincial per tal d'aconseguir mi llores per tots.
- 10.- CREUS QUE EL FUTUR DEL PAGES HA DE PASSAR PEL COOPERATIVISME?, EN UNA POTENCIACIO DE LES INDUSTRIES AUXILIARS DE COMERCIALIZACIO DELS PRODUCTES AGRICOLES PELS PROPIES PAGESOS? - Totalment. Només s'ha de veure l'exemple dels Països més avançats. S'ha d'anar de cara a grups de producció conjunta, per a aconseguir unes millors produccions i millors qualitats. Però això ha de venir lligat a una planificació del camp, que encara no existeix. No sabem què és el que convé produir ni on. Per això hi ha aquests alts i baixos de preus, motivats per l'excés de producció d'alguns productes i la manca d'uns altres.
- 11.- QUINA NECESSITAT MES IMMEDIATA I IMPORTANT ES LA QUE TE PLANTEJADA LA CAMBRA AGRARIA D'EL FAR D'EMPORDA? - Són moltes i poques. Depèn de l'exigència de la Junta i dels pagesos que formen part de la Cambra. El que passa és que els pagesos no acudeixen massa a la Cambra, potser perquè desconfien de que se'n puguin solucionar els problemes.
- 12.- SI ET CONCEDISSIN UN DESIG PER A MILLORAR LA VIDA DEL PAGES, QUE DEMANARIES? - Amb un desig sol no em veig en cor de solucionar res. Però sí em sentiria satisfet amb aquests quatre:
- 1) Tenir una planificació clara, de manera que es sàpiga clarament el que pot i el que no pot fer el pagès.
  - 2) Poder inculcar als pagesos, grans i joves sobretot, l'esperit d'associacionisme, cooperativisme, treball en comú i en equip, discutir els problemes obertament, entre tots.
  - 3) Que per part de l'Administració hi hagi una política racional i equitativa d'inversions, sobretot en regadius i comunicacions, de manera que beneficiïn a tothom per igual.
  - 4) Suprimir l'esclavatge que representa la vida del pagès lligat al bestiar set dies a la setmana, que es podria solucionar posant en pràctica explotacions comunals, cosa que permetria al pagès disfrutar de la vida com un altre treballador qualsevol.
- 13.- VOLS AFEGIT QUELCOM MES? - Solament que segons les darreres notícies, sembla ésser que les Cambres quedaran suprimides pel Parlament de Catalunya. Suposem que en el seu lloc s'establirà algun altre tipus d'òrgans semblants.
- 14.- PER ACABAR, COM ESTA ORGANITZADA LA CAMBRA D'EL FAR? - Doncs bé, hi ha una Junta formada per set membres: un President, un Vice-president 1<sup>er</sup> (Pau Ferrer Planas), un Vice-president 2<sup>on</sup> (Francesc Carbonell Buxeda), un Tresorer (Lluís Coll Moy) i tres vocals (Vicens Clos Oliva, Pere Coll Sala i Joan Trulls Soler)■

# PIENSA Y SOLUCIONA

Harina

A

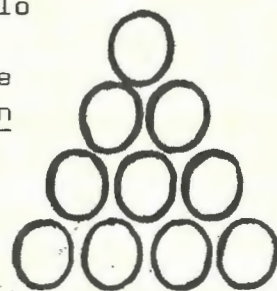
Pulso.

Extender sobre la mesa un billete de banco. En el centro del billete colocar una botella boca abajo. Sin tirar la botella y sin permitir que nada la toque, salvo el billete o la mesa, retire el billete.

B

Revés.

Con diez monedas se forma un triángulo de manera que la base quede frente a nosotros. Moviendo sólo tres monedas, hágase que el vértice del triángulo apunte hacia nosotros.



C



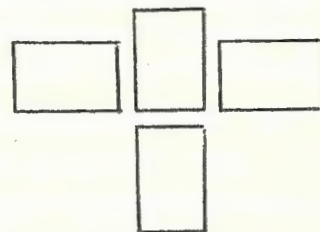
Ecuación.

Arregle diez fósforos de manera que formen en números romanos la ecuación: XI + I = X. Esta, naturalmente es falsa. Sin tocar nada, haga que la ecuación se lea correctamente.

D

Cuadratura.

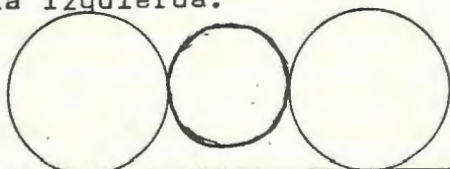
Coloque cuatro naipes o tarjetas rectangulares idénticas en la posición indicada. Forme luego un cuadrado moviendo sólo una de ellas.



E

Trastueque.

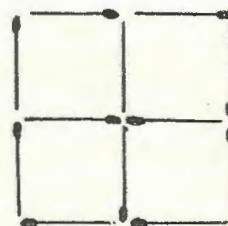
Poner una moneda pequeña entre dos grandes del mismo valor, como se indica. El problema consiste en colocar la de la derecha en la posición central sin mover la del centro ni tocar la de la izquierda.



F

Dos por cuatro.

Se colocan sobre la mesa doce fósforos formando cuatro cuadrados. Quitar dos de ellos para que sólo queden dos cuadrados.





# ESPORTS

## Ciclisme

Dintre d'aquest apartat, cal ressaltar la celebració de la Segona edició de la VOLTA CICLISTA AL TERME MUNICIPAL, el passat dia 20 de Juliol, amb motiu de la Festa d'Estiu.

En la categoria "mini", fins a 10 anys, i amb un recorregut total de 2 km. resultà guanyador en Sergi Moradell Tetilla, seguit de'n Joan Jofre, Jaume Arnall, Joan Compte, Xavier Jofre, Jordi Pagès, Jordi Sala i Francesc-Xavier Argelés.

En la categoria infantil, per a corredors fins a 13 anys, la prova es disputà amb un recorregut total de 7 km. i mig. En resultà guanyador en Xavier Coll Maset, seguit de José Cabrera, Joaquim Jofre, Albert Casanovas, i Rafael Santos.

## Futbol

Amb motiu de la passada Festa Major, es disputà un emocionant partit de futbol entre els casats i els solters del poble, que fou guanyat per aquests darrers pel resultat de 3-2, contràriament a l'any anterior.

L'equip infantil local, en el transcurs d'aquest any ha disputat diversos partits amb altres equips de la comarca, amb resultats de tota mena.

## Marxa

Una nodrida representació del "Grup de Joves" es desplaçà a Banyoles per tal de participar en l'edició d'enguany de la "Marxa dels 40 quilòmetres". Tots arribaren orgullosament a la meta.

J. M. Company

# DEMOGRAFIA LOCAL

En el transcurs d'aquest any 1980, i fins a aquesta data hi ha hagut al poble d'El Far d'Empordà, el següent moviment demogràfic:

## DEFUNCIONS

Jaume Pujolàs i Canadell, mort a l'edat de 65 anys

## NAIXEMENTS

Elisabet Clos Quintana, filla de Josep i Anna Maria

Michel Pérez Nicolau, fill de Francesc-Xavier i Helène, nascut el dia 25 de Juny.

Mària Company i Coll, nascuda el 14 d'agost, filla de Salvador i Maria Teresa.

Francesc Carbonell

# El pagès i la pagesia avui

Això no intenta ésser res més que la petita història del que és el pagès i tot el que l'envolta, avui en dia.

Potser no sóc el més indicat per a escriure-ho, perquè el treball de pages no és el meu, però crec que per això mateix puc tenir una visió més freda i objectiva. De totes maneres, aquí hi ha també la col.laboració d'un pagès jove, dels de veritat.

Potser hauríem de començar per desmitificar la figura del pagès. Desgraciadament encara hi ha gent que creu que l'estar al camp és una cosa idíllica, com de novela. A tots els que no en tenen ni idea, els recomano que parlin amb algú d'aquí. Els diràn lo idíllic que és cuidar el bestiar, munyir les vaques i netejar les cors dels porcs, i també el paradís que és el camp que s'està estripant, raulant o llaurant (i sobretot si s'hi passa el rotovator) sobre el tractor, amb un sol que crema o una fred que pela, o amb un buf de tramuntana que talla.

D'aquests que creuen això no n'hi ha gaires gràcies a Déu. Però en general, la gent de vila té un concepte estrany del pagès. I dient això em refereixo al concepte que tenen en quant al treball del pagès, perquè socialment èl pagès ha deixat d'estar considerat com una persona inferior. Amabs si deies que eres pagès, algú et podia mirar de través, però avui dia això no succeeix ja que hem demostrat que són tan persones com els de vila o més.

Però en realitat, èl treball de pagès segueix com un misteri, potser perquè la gent de la vila l'únic dia que ens veuen es dijous al mercat, i diuen: "Mira avui mercat, tots els pagesos sense fotre res. I després es queixen. Diuen això ignorant que el dia de mercat es entre nosaltres, a part d'una tradició, un dels únics dies en que es pot anar de negocis, pagar o cobrar, comprar o vendre. I potser també l'únic dia entre setmana que és una mica de festa, i és anar-se a comprar el que sigui, i trobar coneguts.

I aquests que parlen tan a la lleugera que no fem res, no saben que a l'estiu, quan ells estan de vacances, el pagès està treballant de valent, perquè l'estiu és el temps de més feina pel pagès. Així mentre uns prenen el sol a la platja, els pagesos el prenen als camps de blat.

Doncs preguntarem, que no fa vacances el pagès?

No, mai! Cóm voleu que se'n vagi un mes de vacances el que té bestiar, si amb prou feines pot sortir una estona els diumenges?

Parlo en general, perquè avui dia la font d'ingressos més important del pagès és el bestiar; la pagesia del camp i la ramadera sempre van unides. I el bestiar lliga a casa. No es pot esperar que un miracle et munyeixi les vaques. S'ha d'ésser-hi.

Tampoc vull que es pensi que el pagès no surt mai, que és un esclau. Malament aniríem! En general, avui dia els avanços tecnològics permeten al pagès disposar de temps lliure, per sortir a fer un volt, llegir o fer quelcom per símateix. De la mateixa forma es dona que durant uns dies, una part dels habitants d'una casa es carreguen tota la feina al damunt perquè els altres puguin sortir a fer un viatge o passar uns dies fora, i al revés. En fi, sembla que estem aconseguint un cert equilibri entre la feina i l'esplai, cosa que convé molt al meu entendre; a tothom li va bé deixar de treballar per unes hores.

Com he dit abans, els avanços tècnics han permès al pagès una nova organització del treball. Però per altra banda, el pagès té invertit un munt de diners enorme en eines de treball, cosa que econòmicament resulta desfavorable.

Si en una balança poséssim en un cantó les avantatges de les eines, es- talvi de temps, millor producció i de més qualitat; i a l'altra banda el preu de les eines i el seu manteniment (les eines es trenquen, tots ho sabeu), se- gurament pesaria més la balança cap aquesta banda. El motiu principal és el preu elevat de totes les eines de treball, preu que obliga al pagès a pensar- s'hi molt i a voltar molt per a trobar l'eina que a un bon preu tingui una qua- litat adequada.

Sí, tenim avanços tecnològics, però no en sabem res, perquè sembla que el govern no hi creu, i a vegades em pregunto si creu en el pagès.

Podem dir en favor del Estat que la única cosa bona que ha creat han es- tat les escoles d'Extensió Agrària, i hem de dir que la de Figueres sempre ha funcionat molt bé, amb gent que té ganes de treballar i de fer les coses bé; ara bé, aquesta gent no té gaire res que veure amb el govern.

Perquè jo em pregunto, què sap un ministre d'agricultura, de la vida real del pagès? Si l'aïtal ministre ha nascut a Madrid i ha viscut allà tota la seva vida enmig de còtxes, gratacels, semàfors i despatxos. Jo li aconsello una gira pels pobles de pagès. Crec que a certs llocs li cauria la cara de ver- gonya i en cas de que en tingués, dimitiria. Perquè jo parlo del pagès de Ca- talunya. Però el pagès de Catalunya és un dels que encara ho té força bé. Pen- sem per un moment tan sols en la pagesia d'Andalusia o d'Extremadura. Ho podem considerar pagesia?

Contra tot, una de les poques coses nostres que tenim els pagesos és la independència, l'orgull de dir "això és casa meva i jo sóc el meu amo". Sí, potser és un dels treballs més lliures. Potser la sensació d'estar llaurant la terra sabent que és teva perquè l'has treballada amb el teu suor, sabent que tens quelcom veritablement teu, potser aquesta sensació no la pot tenir un ho- me que treballa de 8 a 3 en una oficina sota la mirada del seu "jefe", que si deixa un moment de treballar li clavarà uns quants crits. Al menys, si el pa- gès s'emprenya de treballar pot plegar i anar-se'n a berenar, sense que ningú no li digui res,

Però no tot és el que sembla. Podem ésser lliures espiritualment, però en el terreny dels calés depenem dels altres. No vull pas parlar dels tractes comercials que tenim amb compradors, ni de les coses que hem de comprar per a poder tirar endavant, del que ens estafen els intermediaris, el govern i algu- nes lleis, a més de les multinacionals importadores-exportadores, etc..

Aquests temes els hem discutit entre nosaltres moltes vegades, i pel qui no els hagi discutit, sàpiga que el pagès en tots els sectors hem estat els qui hem sortit més malparats sempre. I que quan necessitàvem calés, havi- em d'anar a fer crèdits, i ens els donaven però a uns interéssos astronòmics. Es un cercle visió; al qui vol calés precisament perquè no en té, li fan mals tractes perquè no té cap aval; si fas el crèdit t'arruïnen els interéssos, i si no el fas no pots seguir endavant. Però tot i això hem anat tirant, perquè som tossuts de mena. I principalment perquè fins ara hem tingut una organitza- ció molt particular.

Qui més qui menys tenia de tot: camps d'usurda, de blat, de menjar, porcs, vaques, conills, etc.. i quan una cosa anava malament, l'altra anava bé, i per això anàvem tirant. Però fixeu-vos, anàvem tirant solament. Això, per altra part, ha impedit que els pagesos de per aquí ens haguem unit tots plegats per fer la punyeta a qui ens la fa a nosaltres.

Ara que també és veritat que en el nostre caràcter, a part d'entrar-hi l'ésser treballadors i tossuts, hi entra l'ésser molt nosaltres, i als altres que els f...

Val a dir però que el pagès català i l'empordanès en particular, s'han obert molt més que abans. Es pot dir que existeix una col.laboració més ample entre les persones d'un determinat poble que són veïns o coneguts. Aquesta obertura de caràcter s'ha fet notar ja, i veiem que cada dia hi ha una serie de col.laboracions d'importància; s'ha passat de simplement deixar-se les eines a fer determinades tasques en comunitat. Això no pot ésser més que beneficiós. Crec que aquest canvi d'actitut en el caràcter, ha vingut donat en gran part per la gent jove que treballa avui dia al camp.

Pel camp, però, la gent jove ha estat un problema, ja que d'un temps ençà els joves marxaven del camp. Els motius poden ésser molts i variats. Generalment era la duresa de la feina i les poques compensacions que oferia a canvi. Un jove veia molt més clar anar a treballar a una oficina amb un sou segur que posar-se a fer rendir una granja. Generalment, el motiu solia ésser el de l'ambient de ciutat. Possibilitats de no haver-se d'embrutar les mans, de plegar a l'hora, moltes més possibilitats de passar-s'ho bé. També, encara que sembli estrany hi va haver vocacions de pagès frustrades pels pares, que per un motiu o altre s'oposaven a que el noi fés de pagès. Així mateix, també es van destruir vocacions en voler posar per la força l'ofici de pagès. Ha passat que el noi volia posar vaques i el pare que tota la vida havia criat porcs dir li que no, i el noi no fer ni una cosa ni l'altra.

Generalment el jove pagès vol començar una cosa pròpia, seguint la seva idea, i moltes vegades o bé veia que s'enganyaria els dits o se'ls enganxava, cosa que motivava la seva fugida del camp cap a la ciutat.

No hem d'oblidar que el pagès jove és el futur de la pagesia, i per tant es vulgui o no hi ha d'haver gent jove al camp, o la pagesia morirà. Bé, això fa un temps semblava que s'acompliria, però ara actualment encara que sembli estrany, hi ha un petit augment de gent jove que va al camp. Pot haver-hi molts motius, però un que em sembla clar, encara que trist, és que degut a la crisi general de treball, el jove no pot dir alegrement "vaig a treballar a la ciutat", perquè sap que probablement no hi trobarà feina. Així, podriem dir forçat, es queda al camp. Si és bó o dolent no ho sé, però que li vindrà bé a la pagesia, d'això no n'hi ha dubte.

Potser és el moment de demanar: quin és el futur de la pagesia?

No ho pot saber ningú, com a màxim es poden fer prediccions.

Es pot dir que les condicions de nivell de vida de la pagesia seràn altes, en altres paraules, la cosa s'arreglarà. Poc o molt, però la pagesia, el camp, una de les fonts principals de subsistència d'aquest país i dels altres, ha de sobreviure, i no podem pas sobreviure si anem malament.

Hem d'ésser conscients de que el pagès és un dels treballadors de més importància en qualsevol país. Tenim tants o més drets que els altres, guanyats amb el nostre esforç; ningú no ens pot acusar de demanar el que és nostre per dret.

Quant a les formes de treball, crec que s'agafarà un model d'autonomia pròpia; el poble estarà autogestionat de les necessitats vitals, i els únics tractes externs seran els estrictament comercials. Cada casa tindrà una especialitat, a la que es dedicarà exclusivament i sera la seva font principal d'ingressos. Per exemple, una casa tindrà com a especialitat les vaques, l'altra les berres, etc.. Potser somnio massa, però... per què no?.

# Passatemps



JOC DE LES DIFERENCIES.-En el dibuix de la dreta hi ha 7 diferències. A veure si les trobeu?

F	O	L	R	I	T	A	D	A	L	E	R	E	P
O	M	K	E	I	J	V	O	R	B	I	V	A	F
R	O	R	L	A	U	R	E	S	M	O	L	M	N
T	N	S	U	X	A	M	L	C	I	A	G	I	A
I	B	E	F	H	I	A	O	L	U	T	A	V	R
A	S	T	P	E	L	S	M	R	O	S	E	S	T
B	O	S	I	B	L	A	N	O	S	B	L	U	R
H	E	I	M	S	E	R	E	U	G	I	F	A	E
P	A	U	L	B	O	A	C	V	I	S	A	C	B
J	A	R	E	F	I	C	A	B	A	N	E	S	A
T	R	A	L	B	O	H	A	M	I	P	A	S	L
L	I	N	V	E	V	I	L	S	O	M	U	S	I
C	I	A	M	I	F	O	A	A	T	A	M	E	V
I	S	A	P	O	L	U	L	D	R	E	H	I	J
M	A	L	O	R	T	L	V	I	X	A	L	M	A
E	C	V	I	L	A	S	A	C	R	A	E	L	O
R	L	A	D	M	L	U	M	O	K	I	L	I	O
I	O	M	A	O	B	U	R	I	F	E	P	R	U
V	I	L	A	T	E	N	I	M	O	R	U	B	I
A	I	C	A	L	L	A	B	R	I	L	A	D	R
V	S	I	R	S	O	Q	I	L	A	B	E	R	T

## SOPA DE LLETRES

Llegint en horitzontal, en vertical i diagonal heu de localitzar 15 pobles que es veuen des del campar a 'El Far d'Empordà.

## ENDEVINALLES

- ① Llarg, llargprim  
parent de'n Prim  
si mans tenia  
llebres agafaria.
- ② No és pebre però cou  
té barba i no és home.
- ③ Tinc tall  
i no menjo mai
- ④ Un home molt alt i grós  
que no té cara ni os.
- ⑤ Blanca de naixement  
verda d'inclinació  
i ara per mala sort  
sóc més negra que el carbó.
- ⑥ No és carn ni peix  
i piula quan neix.

(Solucions a la pàgina final)

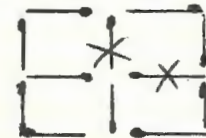
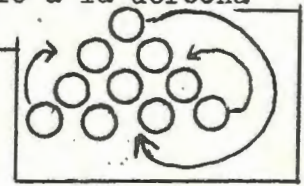
JORDI PICAÑOL

ELVIRA DUCH  
RICARD ARNALL

# Soluciones

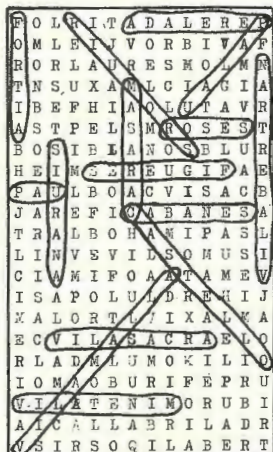
## AL PIENSA Y SOLUCIONA

- A.- Pulso: Entre los dos pulgares y los dos índices enrolle el billete lentamente por uno de sus extremos, dejando que el ro llo empuje poco a poco la botella hasta sacarlo fuera.
- B.- Revés: Muévase el 7 a la izquierda del 2; el 10 a la derecha del 3, y por último el 1 bajo el 8 y el 9
- C.- Ecuación: Colóquese usted en el lado opuesto de la mesa y mire desde allí.
- D.- Cuadratura: Mueva el naipes de encima hacia arriba hasta que el espacio abierto forme un cuadrado.
- E.- Trastrueque: Con el índice izquierdo apriete firmemente la mo neda del centro. Deslice ligeramente la moneda de la derecha hacia la derecha con los dedos de la mano diestra; luego hágalas chocar con firmeza contra el centro. La del extremo izquier do se deslizará hacia un lado. Mueva la moneda de la derecha al espacio que aquella deja libre.
- F.- Dos por cuatro: Quite dos fósforos cualesquiera de los que están en el centro que se toquen en un ángulo recto. Esto dejará dos cuadrados: uno pequeño dentro de uno grande.



## ALS PASSATEMPS

### Sopa de lletres



### Endevinalles

- 1.- El cami
- 2.- L'all
- 3.- El ganivet
- 4.- El paller
- 5.- L'oliva
- 6.- El pet

### Joc de les diferències



Amb la col.laboració de:

CAIXA DE PENSIONS  
"la Caixa"



# **CAIXA RURAL**

## **PROVINCIAL DE GIRONA**

Caixa Qualificada número 37 C

Membre del Consorci Nacional de Caixes Rurals

Entitat col.laboradora del  
**BANC DE CRÈDIT AGRÍCOLA**

**Seu social: GIRONA**

**Oficines a: Banyoles, Cassà de la Selva, la Bisbal,  
Olot, Santa Coloma de Farnes, Torroella de Montgrí, Camprodon, Ribes de Fresser, Sant Joan de les Abadesses, Sant Pere Pescador, L'Armentera, Amer, Blanes...**

**a FIGUERES, Plaça Comerç, 5**